

Begrijpend lezen

groep

6

HOOFDGEDACHTE

Hallo!

Dit pdf-bestand bevat een oefentekst met bijbehorende vragen en een video met bijbehorend oefenblad. De tekst is gemaakt op het niveau van groep 6.

Bekijk eerst de video op You-Tube: <https://youtu.be/wijzeroverdebasisschool/hoofdgedachte> of scan deze QR-code, dan kom je meteen bij de juiste video uit.

In deze video wordt uitgelegd wat een hoofdgedachte is. Met behulp van het oefenblad leert je kind hoe hij een hoofdgedachte uit een tekst kan halen. Het vinden van een hoofdgedachte is één van de leesstrategieën die nodig is bij begrijpend lezen.

We raden je aan om eerst de video te bekijken, daarna samen met je kind het oefenblad te maken en tot slot de tekst “Het beste cadeau voor je hersenen” te lezen en de vragen te maken.

Wil je meer oefenen met begrijpend lezen? Ga naar:
<https://wijzeroverdebasisschool.nl/begrijpend-lezen-video>

Veel succes met oefenen!

Team Wijzer over de Basisschool

*P.S. Heb je deze oefentekst gedownload via wijzeroverdebasisschool.nl?
Blijf dan goed in je mailbox kijken, want je wil niks missen!*

Lees dit samen met je kind.

Hoofdgedachte

Wat is een hoofdgedachte?

Het belangrijkste onderwerp uit de tekst.

De hoofdgedachte van een tekst is het belangrijkste onderwerp uit de tekst. Dit samengevat in één of twee zinnen.

Wanneer ga je op zoek naar de hoofdgedachte?

Na het lezen van de hele tekst.

De hoofdgedachte van een tekst zoek je na het lezen van de hele tekst. Pas wanneer je de hele tekst hebt gelezen, weet je waar de tekst over gaat en kun je het belangrijkste onderwerp uit de tekst gaan halen.

Waarom is het belangrijk om de hoofdgedachte te kunnen vinden?

Zo kun je hoofd- en bijzaken onderscheiden en tot de kern van een tekst komen.

Wanneer je de hoofdgedachte uit een tekst kunt halen, laat je zien dat je de hoofdzaken van bijzaken kunt onderscheiden. Je kunt dan tot de kern van een tekst komen. Je weet wat belangrijk is en wat details zijn. Door de hoofdgedachte uit een tekst te halen, geef je in één of twee zinnen een samenvatting van de tekst.

Hoe pak je dit aan?

Bekijk de titel van de tekst.

De titel is vaak al een mini-samenvatting van de tekst. Deze zou je kunnen gebruiken bij het vinden van de hoofdgedachte.

De hoofdgedachte is het onderwerp van de tekst + wat de schrijver daarover schrijft, daarover zegt of daarvan vindt.

Waar?

In de inleiding, eerste alinea of aan het einde van een tekst.

De hoofdgedachte is meestal te vinden in de inleiding of eerste alinea van een tekst. De schrijver laat je dan namelijk weten wat je gaat lezen. Je kunt dan beslissen of je de tekst verder gaat lezen. Past de tekst bij je leesdoel?

De hoofdgedachte staat soms aan het einde van een tekst. De schrijver geeft dan een soort samenvatting of terugblik op de tekst.

Oefeningen om de hoofdgedachte te zoeken en te vinden.

Voor het lezen

Bekijk de titel, de opmaak en het plaatje.

Stel de volgende vraag:

- Kun je al voorspellen waar deze tekst over zal gaan? Zo komen we misschien al een beetje de hoofdgedachte op het spoor!

Lees hierna de hele tekst. Dit mag hardop, in je hoofd of samen met je kind. Je leest dan bijvoorbeeld om en om een stuk hardop.

Na het lezen

Stel de volgende vraag:

- Wat is het onderwerp van de tekst? Waar gaat de tekst over? Antwoord het liefst met één woord. Het antwoord is: lezen.

Deze tekst gaat over lezen, namelijk dat sommige kinderen lezen heerlijk vinden en sommige lezen haten. Daarna worden er een heleboel redenen gegeven waarom lezen goed voor je is.

Als je kind een uitgebreide samenvatting geeft van het verhaal, in plaats van één woord, begeleid je kind dan naar dat ene woord.

Stel vragen als:

- Wat is het belangrijkste onderwerp?
- Je gaf me net een goede samenvatting. Welk woord gebruikte je nou in iedere zin die je zei? Laat je kind eerst zelf het antwoord geven. Als dit niet lukt, geef jij het antwoord: "Dat was lezen. Het onderwerp is dus lezen."

Wanneer jullie de tekst helemaal gelezen hebben en het onderwerp weten, heb je nog niet meteen de hoofdgedachte te pakken. **Je moet daarvoor nog stukjes teruglezen en de tekst echt induiken.**

De hoofdgedachte = het onderwerp van deze tekst + wat de schrijver daarover zegt.

Lees alinea 1 nog eens. Stop na '... kan geven.' (r. 3).

Stel de volgende vragen:

- Wat zegt de schrijver in deze alinea over lezen?

Het antwoord is:

- Sommige kinderen vinden lezen heerlijk, sommige kinderen haten het. (Dit is een feit.)
- Het is belangrijk om regelmatig te lezen. (Dit is een mening.)
- Lezen is het beste cadeau dat je jezelf en je hersenen kan geven. (Dit is een mening.)

- Wat is de mening van de schrijver en waar staat deze?

Het antwoord is:

- De schrijver zegt dat lezen belangrijk is om te doen (r. 3).
- De schrijver zegt dat lezen het beste cadeau is dat je jezelf en je hersenen kan geven (r. 4).
- Dit zijn meningen omdat niet iedereen hier hetzelfde over denkt.

Bekijk nu nog eens de titel van de tekst: Het beste cadeau voor je hersenen.

Stel de volgende vragen:

- Wat weet je nu allemaal over de tekst?

Het onderwerp is ...

Het antwoord is: lezen.

- Wat zegt de schrijver daarover?

Het antwoord is: lezen is belangrijk en het beste cadeau dat je jezelf en je hersenen kan geven.

- Wat zou dan de hoofdgedachte van deze tekst kunnen zijn?

Het antwoord is: lezen is belangrijk en het beste cadeau voor jezelf en voor je hersenen.

Lees: Waarom dat.... uit. (r. 4).

Stel de volgende vragen:

- Wat gaat de schrijver nu doen?

Het antwoord is: uitleg geven.

- Waar gaat hij uitleg over geven?

Het antwoord is: waarom lezen het beste cadeau is.

- Wat komt er nu?

Het antwoord is: nu komen er voorbeelden, redenen of argumenten van de schrijver.

Hij gaat nu zijn mening onderbouwen en uitleggen met voorbeelden.

Leg uit aan je kind dat voorbeelden niet bij de hoofdgedachte horen. Voorbeelden zijn er om duidelijker te maken wat je bedoelt.

Laat tot slot je kind zien waar jullie de hoofdgedachte hebben gevonden. In deze tekst is dat in de eerste alinea. Door dit vaker te oefenen, zal je kind gaan merken dat de hoofdgedachte heel regelmatig in het begin al te vinden is. Maak je kind daar steeds op attent, zodat je kind dit zelf gaat leren herkennen.

Je hebt met behulp van deze tekst nu geoefend met 'het zoeken en vinden van de hoofdgedachte van een tekst'. Dit soort oefeningen kun je doen bij allerlei soorten teksten. Probeer het maar eens zelf! Zoek een tekst (of, nog leuker, laat je kind een tekst zoeken) en ga samen proberen de hoofdgedachte van een tekst te vinden. Tip: Krantenartikelen zijn hier ook heel geschikt voor!

Succes!

Het beste cadeau voor je hersenen

- 1 Veel kinderen vinden het heerlijk om te lezen. Sommige kinderen haten het. Misschien vind
2 jij lezen helemaal niet zo leuk. Toch is het belangrijk om het regelmatig te doen. Lezen is het
3 beste cadeau dat je jezelf en je hersenen kan geven. Waarom dat zo is, leggen we je nu uit.

4 **Lezen is leuk**

- 5 De eerste reden om regelmatig een boek te pakken, is simpel. Lezen is leuk! Het grote
6 voordeel van boeken is dat er voor ieder wat wils is. Of je nou van fantasieverhalen houdt of
7 van oorlogsverhalen, van sprookjes of van thrillers, er is altijd een passend boek voor jou.

8 **___1___**

- 9 Sommige kinderen zeggen dat ze lezen niet leuk vinden, omdat ze er niet goed in zijn.
10 Natuurlijk kost het dan meer moeite. Toch is het juist dan slim om een paar keer per week te
11 lezen. Hoe vaker je leest, hoe makkelijker het wordt.

- 12 Bovendien word je beter in spelling door regelmatig een boek in te kijken. Je hersenen zien
13 vaker woorden en leren ze zo herkennen. Daardoor wordt het later makkelijker om die
14 woorden te spellen. De juiste spelling zit namelijk al in jouw hersenen opgeslagen.

- 15 Ook leer je door veel lezen hoe je goede zinnen maakt. Ten slotte leer je de betekenis van
16 nieuwe of moeilijke woorden uit je boek. Fantastisch toch?

17 **Je gebruikt je fantasie**

- 18 Als je een boek leest, waan je je even in een andere wereld. De woorden vertellen je hoe die
19 wereld eruitziet. Toch moeten jouw hersenen nog actief een plaatje verzinnen bij het verhaal.
20 Dat is anders dan op tv. Daar zie je al hoe alles eruitziet. Er is dan veel minder ruimte voor je
21 fantasie.

- 22 Bij het lezen van een boek zijn je hersenen dus veel actiever dan bij tv-kijken. Actieve hersenen
23 blijven langer gezond. Je moet ze dus af en toe uitdagen en lezen is daar een perfecte
24 manier voor.

25 **Je concentratie verbetert**

- 26 Een laatste voordeel van regelmatig lezen is de verbetering van je concentratie. Door jezelf
27 te verdiepen in een verhaal, train je je hersenen om zich langer te concentreren. Dat is
28 handig om het verhaal te blijven begrijpen.

- 29 Een goede concentratie is ook handig voor andere momenten. Als je een moeilijke taak op
30 school krijgt bijvoorbeeld, is het fijn als je brein weet hoe het bij de les moet blijven.
- 31 Dus pak een boek! Ga naar de bieb, leen er eentje van je vriendje of koop een mooi
32 exemplaar bij de boekhandel. Kies een verhaal dat jou leuk lijkt en lees tot je erbij neervalt.
33 Of totdat je boek uit is. Want voor je het weet, zit je helemaal in jouw spannende verhaal en
34 wil je niet meer stoppen.

1.

Lees: *Veel kinderen ... lezen.* (r. 1).

Lees ook: *Sommige kinderen haten het.* (r. 1).

Welk woord past tussen deze twee zinnen?

- a ook
- b toch
- c want
- d en

2.

Lees: *De eerste ... jou.* (r. 5 - 7).

Wat betekent 'passend' in deze tekst?

- a Dat het boek past bij jouw interesses.
- b Dat het boek past bij jouw niveau.
- c Dat het boek in jouw handen past.
- d Dat het boek past bij de tijd die je ervoor hebt.

3.

Lees: *Sommige kinderen ... toch?* (r. 9 - 16).

Het kopje op plaats 1 hoort bij regel 9 - 16.

Welk kopje past het beste op plaats 1?

- a Vaak lezen is makkelijk lezen
- b Je leert beter spellen
- c Moeilijke woorden worden makkelijk
- d Je wordt beter in taal

4.

Lees: *Kies een ... neervalt.* (r. 32).

Wat past het beste bij deze zin?

- a Deze zin is een mening.
- b Deze zin is een feit.
- c Deze zin is figuurlijk bedoeld.
- d Deze zin is letterlijk bedoeld.

5.

Wat is volgens de schrijver het beste cadeau voor je hersenen?

- a lezen
- b tv-kijken
- c leren concentreren
- d je fantasie gebruiken

6.

Waarom heeft de schrijver deze tekst geschreven?

- a Om je een verhaal te vertellen.
- b Om je te waarschuwen.
- c Om je ergens toe over te halen.
- d Om je aan het lachen te maken.

Kraak de code!

Hoe werkt kraak de code?

1.

Kijk naar de getallen in de vakjes van de afbeelding links.

In deze afbeelding staat hoeveel vakjes je in de rij van het vierkant rechts, in die kleur, moet kleuren.

www.wijzeroverdebasisschool.nl

Kraak de code

Kijk op onze website voor meer kraak de code en kleurplaten.

Naam:

3	4	9	4								
5	1	1	1	1	5	1	1	1	1		
6	1	1	3								
5	2	2	5	2	2	2					
1	3	2	4	3	4	2	1				
1	1	2	1	2	3	1	1	1	3	2	1
2	1	1	1	2	3	1	1	1	3	2	1
2	1	1	2	4	3	4	2	1			
1	1	3	2	2	2	1	2	2	2	2	
1	5	5	1	4	4						
1	1	1	1	1	1	3	3				
2	1	1	1	9	1	1	2	2			
1	2	1	1	7	2	2	2	2			
2	2	1	6	2	4	1	2				
3	2	2	5	2	2	2	2				
4	2	1	6	2	2	1	2				
5	2	1	6	2	2	1	1				
9	6	1	2	2							
10	5	3	1	1							
12	5	3									

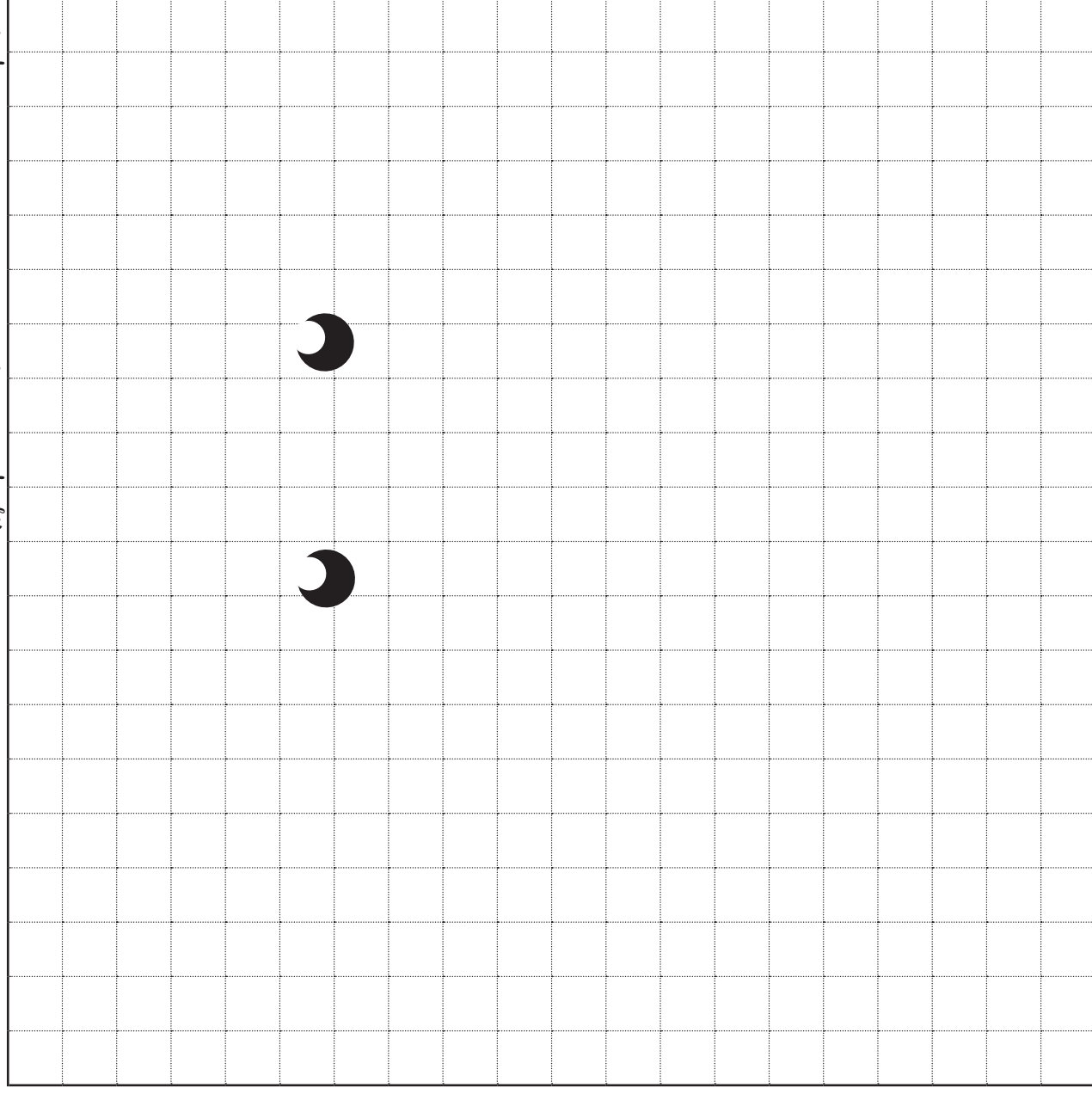
2.

In de afbeelding links zie je in de eerste rij een wit vakje met een 3, een zwart vakje met een 4, een wit vakje met een 9 en als laatste een zwart vakje met een 4.

Kleur in de eerste rij 3 vakjes wit, daarnaast 4 vakjes zwart, daarnaast 9 vakjes wit en als laatste 4 vakjes zwart.

3.

Kleur de rest van de rijen op deze manier. Als alle rijen zijn ingekleurd, verschijnt er een mooie tekening.

[illegible]